

KAMEROWY ZAWRÓT GŁOWY

Jakie problemy rodzi wszechobecny monitoring? W jaki sposób można je ograniczyć?

Monitoring wizyjny stał się nieodzownym elementem codziennego życia. Po wyjściu z domu każdy jest obserwowany przez dziesiątki kamer. W mediach bądź w Internecie każdy może natknąć się na nagrania pochodzące z monitoringu, pośmiać z czyjejs bezmyślności, zbulwersować nieuczuciwością. Jednak – jak pokazują badania Fundacji Panoptykon – nie towarzyszy temu zwykle refleksja nad tym, jakie konsekwencje niesie wszechobecność kamer. Temat monitoringu nie rozpala publicznej debaty, a jednocześnie narósł wokół niego ogrom mitów i fałszywych wyobrażeń.

Monitoring wizyjny przywędrował do Polski w latach 70. XX w., trudno określić kiedy dokładnie. Pierwsze miejskie kamery monitoringu zainstalowano w Łodzi w 1998 r., we Wrocławiu i Gdańsku – w 1999 r., a w Warszawie i Katowicach – w 2001 r. Według danych zebranych przez Fundację Panoptykon w 2012 r. monitoring finansowany ze środków miejskich funkcjonował w 86% miast powiatowych (w każdym mieście średnio 93 kamery) i we wszystkich miastach wojewódzkich (średnio 799 kamer). Jednak to tylko skromny wycinek szerokiej monitoringowej rzeczywistości.

Kamery używają instytucje publiczne, podmioty prywatne i osoby indywidualne. Dziś każdy może sobie pozwolić na instalację monitoringu, przynajmniej w tańszej i prostszej wersji. Obok niego dostępne są na rynku bardzo drogie, zaawansowane technicznie systemy z dodatkowymi funkcjonalnościami.

Żelaznym argumentem, który ma przemawiać za instalacją kolejnych kamer, jest bezpieczeństwo. Jednak wbrew powszechnemu przekonaniu monitoring wcale go nie gwarantuje (więcej na ten temat niżej). Po bliższym przyjrzeniu się widać, że to nośne hasło jest najczęściej tylko fasadą, za którym skrywane są mało spektakularne, lecz poważne koszty monitoringowego szaleństwa. Nie chodzi tylko o pieniądze, ale przede wszystkim o ograniczenie praw i wolności, brak poszanowania ludzkiej godności i szereg problemów społecznych.

Wniosek: **bilans zysków i strat związanych z masową instalacją kamer nie jest – wbrew pozorom – korzystny.** Właśnie dlatego – jak każda powszechna, a rodząca poważne zagrożenia, praktyka – korzystanie z monitoringu powinno zostać poddane prawnym ograniczeniom. Tymczasem wciąż nie doczekaliśmy się kompleksowej regulacji monitoringu, która określałaby, co jest dozwolone, a co zakazane. Rząd obiecuje to od lat, jednak na razie przygotowano dopiero projekt założeń do ustawy. Cały czas jesteśmy na początku długiej drogi do przyjęcia nowych przepisów.

UŁUDA BEZPIECZEŃSTWA, CZYLI MITY O MONITORINGU

Niemal każda dyskusja dotycząca monitoringu wizyjnego sprowadzana jest do alternatywy: albo wolność, albo bezpieczeństwo. W świecie przesiąkniętym poczuciem zagrożenia trudno kwestionować obecność narzędzia, które ma pomóc chronić bezpieczeństwo. Jednak wiara w tę właściwość monitoringu bazuje na serii mitów, które mają niewiele wspólnego z rzeczywistością.

Mit 1: Kamery zapobiegają przestępstwom

W założeniu obecność kamer ma odstraszać potencjalnych sprawców niebezpiecznych i społecznie szkodliwych zachowań. Jednak badania (np. międzynarodowe analizy Farringtona i Welsha czy polskie badania Waszkiewiczza) pokazują, że prewencyjne działanie monitoringu jest bardzo ograniczone. Dzieje się tak z kilku powodów. Część przestępców uczy się oszukiwać kamery bądź przenosi się w niemonitorowane miejsca. Reszta, działająca w mniej przemyślany sposób, dopuszcza się przestępstw, nie myśląc o obecności kamer.

Jak pokazują badania Fundacji Panoptykon, większość Polaków żywi przekonanie, że monitoring powoduje spadek przestępczości: prawie 55% uważa, że instalacja kamer zmniejsza przestępczość w skali miasta, ponad 29%, że ten wpływ jest ograniczony do miejsc monitorowanych, za to w innych przestępczość wzrasta, a ponad 12% nie widzi wpływu kamer na poziom przestępczości.

Wiara w odstraszającą moc kamer znajduje odbicie w codziennych praktykach: skuteczność monitoringu bardzo często nie jest w żaden sposób weryfikowana. Tylko 53% zapytanych przez Fundację Panoptykon miast zadeklarowało, że stara się weryfikować skutki działania kamer, a i tak rzetelność tych weryfikacji pozostawia zazwyczaj bardzo wiele do życzenia. W przypadku innych podmiotów sytuacja może wyglądać jeszcze gorzej.

Mit 2: Kamery gwarantują szybką reakcję w przypadku zagrożenia

Bieżące reagowanie na zaobserwowane problemy jest możliwe tylko wówczas, gdy administrator monitoringu zatrudnia operatorów, którzy stale obserwują obraz z kamer oraz osoby, które mogą podjąć interwencję. Takie rozwiązanie jest drogie i obciążające organizacyjnie. Dlatego w wielu przypadkach (np. w co czwartym polskim mieście) obraz z kamer jest jedynie rejestrowany, co wyklucza podjęcie interwencji.

Jeśli system opiera się na pracy operatorów, trzeba liczyć się z tym, że możliwość zareagowania na poważne przestępstwo czy zagrożenie zdarza się rzadko. Dla przykładu w Warszawie w 2012 r. 60% zdarzeń namierzonych przez operatorów dotyczyło drobnych wykroczeń, zakłóceń porządku, spożywania alkoholu itp., a kolejne 36% – naruszeń zasad ruchu drogowego.

Mit 3: Monitoring dostarcza wyjaśnień i bezspornych dowodów

Najbardziej namacalną korzyścią związaną z obecnością kamer może być wykorzystanie nagrań do wyjaśnienia jakiejś sytuacji czy pociągnięcia do odpowiedzialności sprawcy przestępstwa. Jednak i w tym przypadku pojawia się długa lista problemów, które utrudniają takie zastosowanie: zapobiegliwość sprawców, obszerność dostępnego materiału, słaba jakość sprzętu, problemy z interpretacją urywka zdarzenia czy identyfikacją sprawcy.

Mit 4: Monitoring zwiększa poczucie bezpieczeństwa

77% Polaków przebadanych na zlecenie MSW deklaruje, że obecność kamer pozytywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa. Na deklaracjach jednak zazwyczaj się kończy. Badania Waszkiewicza pokazują, że większość osób nie zwraca uwagi na kamery w przestrzeni publicznej i nie zdaje sobie sprawy z tego, gdzie są one zamontowane. W wymiarze długofalowym ich wszechobecność może nawet podkopywać poczucie bezpieczeństwa: skoro kamery są instalowane na każdym rogu, to oznacza, że najwyraźniej są ku temu powody.

Mit 5: Kamery są montowane dla bezpieczeństwa

Większość kamer... w ogóle nie ma na celu poprawy bezpieczeństwa. Monitoring w praktyce służy częściowej ochronie mienia, kontroli pracowników, zarządzaniu ruchem drogowym, analizie zachowań klientów, promocji i dziesiątkom innych, bliżej niezidentyfikowanych, bardziej lub mniej usprawiedliwionych celów.

PROBLEMY, CZYLI CIEMNE STRONY WSZECHOBECNOŚCI KAMER

Od zwolenników monitoringu można często usłyszeć, że osoba która nie ma nic do ukrycia, nie powinna się obawiać obecności kamer. Nie jest to jednak takie proste: monitoring rodzi szereg problemów i negatywnych zjawisk, które są fundamentalne dla oceny monitoringu jako narzędzia kontroli ludzkich zachowań.

Problem 1: Monitoring ogranicza wolność i prywatność

Wszechobecność kamer sprawia, że niemal każdy aspekt codziennego życia jest obserwowany i kontrolowany. Każdy może zostać przyłapany w kłopotliwej bądź kompromitującej sytuacji, zwłaszcza że kamery są coraz powszechniej instalowane w miejscach, w których może dojść do ingerencji w intymność (np. w toaletach, przebieralniach na basenach, w sklepowych przymierzalniach) i takich, w których ludzie chcą czuć się swobodnie (np. w kawiarniach, parkach, naprzeciwko okien mieszkań). Każdy musi się również liczyć z ujawnieniem poufnych informacji, zwłaszcza że monitoring coraz częściej jest wykorzystywany do rejestracji dźwięku.

Brakuje społecznej kontroli nad tym, w jaki sposób wykorzystywane są kamery. Tymczasem w praktyce mogą one być narzędziem podglądactwa i inwigilacji innych osób, nagrania mogą trafić do mediów lub Internetu. Nawet jeśli czyjaś twarz zostanie zamazana, większość bohaterów takich materiałów może zostać bez trudu rozpoznana przez znajomych. I musi liczyć się z ośmieszeniem lub napiętnowaniem.

Problem 2: Monitoring wywołuje negatywne skutki psychologiczne i społeczne

Poddanie długotrwałej obserwacji w jednym miejscu (np. w zakładzie pracy) może nieść negatywne skutki psychologiczne dla osób obserwowanych. Duża część osób oswaja się jednak z obecnością kamer, zwłaszcza gdy jest ona incydentalna i nieskoncentrowana na danej osobie (na ulicy, w sklepie). Badane osoby wręcz podkreślały, że wolą być obserwowane za pośrednictwem kamer niż bezpośrednio przez człowieka. Zmniejsza to dyskomfort związany z poczuciem bycia kontrolowanym, ale z drugiej strony może przyczyniać się do niezahamowanego rozrostu kamerowego nadzoru.

Badania Fundacji Panoptykon sugerują też, że obecność monitoringu może sprzyjać rozproszeniu odpowiedzialności. Aż 35% osób uważa, że zaletą kamer jest to, że w przypadku kradzieży czy bójki nie trzeba podejmować interwencji,

bo odpowiednie osoby się tym zajmą. Bierność może dotyczyć nie tylko sytuacji zagrożenia, ale również szeroko rozumianej odpowiedzialności za to, co dzieje się wokół.

W dłuższej perspektywie masowe upowszechnienie monitoringu może stwarzać poczucie, że ciągła obserwacja oraz rejestrowanie zachowań jest czymś normalnym i akceptowalnym, a przez to oswajając z nadzorem i podglądactwem. Powszechna obecność kamer stanowi wyraz braku wzajemnego zaufania i może je jeszcze głębiej podkopywać. Dyscyplinowanie dzieci i młodzieży na pomocą monitoringu wpływa na procesy wychowawcze, poprzez promowanie manipulacji, konformizmu oraz zachowań na pokaz.

Problem 3: Monitoring generuje zawrotne koszty

Choć kamery mają tak wiele ciemnych stron, przeznacza się na nie w skali makro zawrotne sumy. Dla przykładu samo uruchomienie warszawskiego systemu monitoringu kosztowało prawie 59 mln zł. Roczny budżet obsługującego go zakładu (ponad 400 kamer) wynosi około 15 mln zł. To mniej więcej tyle, ile w całym roku ma do dyspozycji kluczowa instytucja powołana do ochrony prywatności – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

Monitoring stał się łatwą odpowiedzią na szereg społecznych problemów, których nie ma szans rozwiązać. Każda wydana na kamery złotówka oznacza złotówkę niewydaną na inny cel. Ma to szczególne znaczenie w przypadku kosztów ponoszonych przez podmioty publiczne. Polskie szkolnictwo boryka się z wieloma problemami: ponad 108 mln złotych, jakie przeznaczono na program dofinansowania kamer w szkołach, można było spożytkować znacznie lepiej.

DEFICYT DEBATY PUBLICZNEJ, CZYLI DLACZEGO WARTO PODEJMOWAĆ TEMAT MONITORINGU

Od czasu do czasu monitoring wdziera się na łamy gazet i do programów radiowych i telewizyjnych, budząc ciekawość i wywołując kontrowersje. Jednak wciąż brakuje w Polsce poważnej debaty publicznej dotyczącej monitoringu, odpowiadającej skali zjawiska i powadze związanych z nią wyzwań.

Rzetelne informacje i krytyczna dyskusja

Badania Fundacji Panoptykon pokazują, że Polacy mało wiedzą o monitoringu, o tym, jak działa, w jaki sposób jest wykorzystywany, kto może mieć dostęp do nagrań. Mimo to aż ponad 56% badanych popiera rozwój monitoringu w przestrzeni publicznej, ponad 27% opowiada się za utrzymaniem obecnej liczby kamer, a zdaniem ponad 13% monitoring należy ograniczyć bądź całkowicie z niego zrezygnować. Poglądy te jednak nie są głęboko ugruntowane, co ma zapewne związek z brakiem debaty na ten temat i okazji do zweryfikowania własnych poglądów.

Poparcie dla monitoringu koreluje z opinią o jego pozytywnym wpływie na poziom przestępczości. Jak pokazują badania, przekonanie o skuteczności monitoringu dotyczy przede wszystkim miejskich systemów, a jego źródłem są głównie media, które, publikując regularnie nagrania z kamer, oswajają z ich obecnością i stwarzają wrażenie, że są one niezbędne i niezawodne. Dlatego bardzo potrzeba zarówno rzetelnych informacji, jak i przestrzeni na dyskusję i wymianę poglądów różnych stron.

Debata dotycząca regulacji prawnej monitoringu

Mimo zabiegów różnych podmiotów i obietnic Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do tej pory nie udało się wypracować kompleksowych przepisów regulujących działanie monitoringu. Trudno sobie wyobrazić, by ustawa mogła ujrzeć światło dzienne bez zainteresowania mediów i opinii publicznej.

DZIURAWE PRAWO, CZYLI KONSEKWENCJE BRAKU KOMPLEKSOWEJ REGULACJI

Większość przypadków wykorzystywania kamer znajduje się w Polsce poza regulacją prawną. W związku z tym problemy związane z rozrostem i codziennym działaniem monitoringu są szczególnie nabrzmiałe.

Brak informacji

Miejsca objęte monitoringiem często nie są oznaczone. Nie wiadomo również, kto prowadzi monitoring danej przestrzeni i „siedzi po drugiej stronie kamery”.

Brak ograniczeń

Nie ma ograniczeń dotyczących tego, gdzie mogą być instalowane kamery i jakie warunki muszą spełniać. Nikt nie kontroluje tego, w jaki sposób są one wykorzystywane. Nawet jeśli ktoś jest obserwowany w toalecie, pracowniczej stołówce czy przed wejściem do własnego mieszkania, bardzo trudno jest to kwestionować na drodze prawnej.

Brak zasad dostępu do nagrań

Nie jest jasne, kto może sięgać po materiały z kamer. Praktyki są rozmaite. Z jednej strony w mediach i Internecie codziennie pojawiają się nagrania z udziałem konkretnych osób, z drugiej – sami nagrani mogą mieć problemy z uzyskaniem materiału z własnym udziałem.

Automatycznie przyjmowane rozwiązania

Decyzja o instalacji monitoringu podejmowana jest bez analizy możliwości realizacji tych samych celów w inny, mniej ingerujący w prywatność sposób. Mało kto weryfikuje również, czy zainstalowane kamery rzeczywiście realizują założone cele. Dotyczy to również podmiotów dysponujących środkami publicznymi.

PROPOZYCJE, CZYLI JAK UREGULOWAĆ KAMEROWĄ SAMOWOLKĘ

Kompleksowa regulacja monitoringu jest niezbędna do zahamowania niekontrolowanego rozrostu monitoringu w Polsce i narzucenia mu koniecznych ograniczeń.

Określenie zasad działania

Korzystanie z monitoringu powinno być oparte na zasadzie celowości (wykorzystywanie jedynie do określonych, zgodnych z prawem celów) i niezbędności (kamery powinny być instalowane tylko tam, gdzie jest to naprawdę konieczne).

Ograniczenie ingerencji w prywatność

Ustawa powinna zakazywać stosowania monitoringu w sytuacjach, w których wyjątkowo mocno ingeruje on w prywatność jednostek. Niezbędne jest również uwzględnienie faktu, że w niektórych miejscach, jak szkoły, szpitale czy miejsca pracy, obecność kamer szczególnie zagraża wolności i godności człowieka. Instalacja monitoringu powinna być poprzedzona analizą wpływu na prywatność.

Wymagania wobec administratorów i weryfikacja skuteczności

Każdy podmiot korzystający z monitoringu powinien spełniać określone wymagania, dotyczące np. zapewnienia bezpieczeństwa nagrań. Monitoring powinien być poddawany cyklicznej ewaluacji skuteczności oraz ocenie efektywności.

Prawa osób monitorowanych

Kamery ograniczają wolność osób monitorowanych. Dlatego każdy powinien mieć zapewnione prawo do informacji o tym, że znajduje się w przestrzeni monitorowanej i kto odpowiada za obserwujące go kamery, a w przypadku złamania zasad korzystania z monitoringu (np. poprzez monitorowanie terenu prywatnego) – możliwość dochodzenia swoich praw.

Określenie zasad dostępu do nagrań

Ustawa powinna ograniczać możliwość udostępniania nagrań osobom trzecim, w tym mediom (oraz ich publikacji poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami), a także ustalać ścisłe zasady dostępu odpowiednich służb. Rozważenia wymaga przyznanie osobom monitorowanym prawa dostępu do nagrań.

Powołanie organu kontrolnego

Przestrzeganie przez monitorujących zasad i innych ograniczeń powinno być weryfikowane przez organ kontrolny uprawniony do nakładania kar finansowych. Powinien on również rozpatrywać skargi osób, które uważają, że monitoring narusza ich prawa.

WZORCE, CZYLI JAK UREGULOWANO MONITORING W INNYCH PAŃSTWACH

Funkcjonowanie monitoringu wizyjnego jest uregulowane w większości państw europejskich, jednak podejście do tego problemu nie jest jednolite. Zwracamy uwagę tylko na wybrane elementy poszczególnych regulacji.

Wielka Brytania: szerokie obowiązki informacyjne

- obowiązek informowania o obecności kamer;
- informacje powinny być widoczne i czytelne oraz zawierać dane operatora systemu monitoringu, w tym kontakt do osoby, która może odpowiedzieć na ewentualne pytania lub dostarczyć bardziej szczegółowych informacji;
- oznaczenia powinny być stosowane przez wszystkie podmioty korzystające z monitoringu.

Finlandia: więzienie za nielegalny monitoring

- kara grzywny lub pozbawienia wolności do 12 miesięcy za nielegalne stosowanie monitoringu wizyjnego, naruszające prywatność nagrywanych osób.

Austria: szybkie usuwanie nagrań, Komisja Ochrony Danych

- obowiązek usuwania nagrań z monitoringu po upływie 72 godzin;
- Komisja Ochrony Danych odpowiada m.in. za rejestrację i kontrolę urządzeń monitorujących przed ich uruchomieniem (również na terenie posiadłości prywatnych).

Szwecja: monitoring w przestrzeni publicznej po uzyskaniu zezwolenia

- obowiązek uzyskania zezwolenia na zainstalowanie kamery w miejscu publicznym urzędu wojewódzkiego;
- urząd wojewódzki jest jednocześnie organem nadzorującym funkcjonowanie monitoringu.

Węgry: nagrany właścicielem nagrania

- prawo do przetwarzania obrazu z nagrania ma tylko osoba występująca na nagraniu;
- wyjątek: nagrania stanowiące dowody w postępowaniu karnym.

PROCES LEGISLACYJNY, CZYLI W KTÓRYM JESTEŚMY MIEJSCU NA DRODZE DO NOWEGO PRAWA

Pomimo toczącej się od lat dyskusji o braku rozwiązań prawnych, kompleksowo regulujących funkcjonowanie monitoringu, do tej pory takie ramy nie powstały. Kalendarium dotychczasowych działań:

X 2007 – Rzecznik Praw Obywatelskich i GODO interweniują w sprawie rządowego programu zakładającego instalowanie w szkołach kamer nagrywających dźwięk.

IV 2009 – działalność rozpoczyna Fundacja Panoptykon: zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia regulacji prawnej monitoringu.

II 2010 – Rzecznik Praw Obywatelskich występuje do MEN w sprawie konieczności uregulowania funkcjonowania kamer w szkołach na poziomie ustawy.

II 2011 – Rzecznik Praw Obywatelskich występuje do MSWiA w sprawie uprawnień organów ścigania do wykorzystania i upubliczniania materiałów z monitoringu.

III 2011 – MSW informuje, że prowadzi prace legislacyjne dotyczące monitoringu.

VIII 2011 – GODO kieruje do MSWiA wystąpienie dotyczące konieczności zainicjowania prac legislacyjnych nad uregulowaniem działania kamer; dołącza do niego „Wymagania w zakresie regulacji monitoringu”.

XII 2011 – Fundacja Panoptykon pisze do nowego ministra spraw wewnętrznych i zwraca uwagę na problem braku regulacji prawnej monitoringu.

IV 2012 – Rzecznik Praw Obywatelskich występuje do ministra budownictwa w sprawie konieczności przyjęcia zasad instalowania kamer na osiedlach mieszkaniowych.

II 2013 – w odpowiedzi na zaproszenie MSW Fundacja Panoptykon przedstawia stanowisko dotyczące regulacji monitoringu.

III 2013 – Fundacja Panoptykon pisze do kolejnego ministra spraw wewnętrznych i zwraca uwagę na problem braku regulacji prawnej monitoringu.

XII 2013 – MSW przedstawia projekt założeń ustawy o monitoringu wizyjnym (a wcześniej filmik promujący „ustawę przeciwko Wielkiemu Bratu”).

I 2014 – MSW prowadzi konsultacje społeczne i uzgodnienia międzyresortowe dotyczące przedstawionego projektu założeń. Swoje stanowisko przedstawia również Fundacja Panoptykon. Spośród 43 podmiotów, które przedstawiły opinię, tylko 1 zakwestionował konieczność prawnej regulacji działania monitoringu, jednak wiele uwag idzie w kierunku ograniczenia i tak bardzo zachowawczych propozycji MSW.

IV 2014 – Najwyższa Izba Kontroli publikuje wyniki kontroli miejskich systemów monitoringu i apeluje do Rady Ministrów o jak najszybsze uregulowanie prawne funkcjonowania kamer. NIK zwróciła m.in. uwagę, że brakuje niezależnego organu, który weryfikowałby zasadność instalowania monitoringu oraz przestrzeganie praw obywateli.

NA DRODZE DO REGULACJI PRAWNEJ, CZYLI CZEGO BRAKUJE W PROPOZYCJI MSW

W grudniu MSW przedstawiło projekt założeń do ustawy o monitoringu. Choć to ważny i długo wyczekiwany krok, proponowane rozwiązania są dalekie od satysfakcjonujących. Poza upowszechnieniem informacji o kamerach (w formie tabliczek informacyjnych) przyjęcie ustawy nie wpłynie znacząco na ograniczenie działań podmiotów korzystających z monitoringu i sytuację osób poddanych obserwacji.

Zalety projektu:

- ograniczenie możliwości korzystania z atrap kamer, rejestracji dźwięku oraz instalacji kamer w miejscach, w których „mogłyby naruszać godność człowieka”;
- wprowadzenie obowiązku informowania o obecności kamer;
- wprowadzenie podstawowych obowiązków po stronie administratorów monitoringu.

Wady projektu:

- **Ograniczony zakres projektu i niejasne relacje z innymi przepisami**
Ze względu na liczne wyłączenia projekt nie obejmuje m.in. zagadnień uregulowanych przez przepisy odrębne, monitoringu prowadzonego w innym celu niż zapewnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego lub ochrona osób i mienia, monitoringu o niższych parametrach technicznych oraz większości przypadków wykorzystania monitoringu przez osoby fizyczne. Projekt zakłada również niejasną i mogącą rodzić wiele wątpliwości praktycznych relację z ustawą o ochronie danych osobowych.
- **Brak realnej weryfikacji skuteczności działania monitoringu**
Zgodnie z projektem administratorzy części systemów monitoringu będą zobowiązani do prowadzenia raportów uwzględniających liczbę zdarzeń ujawnionych dzięki kamerom. Jednak samo zbieranie statystyk nie pozwoli na rzetelną ocenę skuteczności monitoringu, a co więcej nie wiadomo, w jaki sposób raporty będą wykorzystywane.
- **Brak ochrony obrazu i nagrań z monitoringu**
Projekt przewiduje, że ochronie podlegać będzie jedynie wizerunek osób, a nie całość obrazu czy nagrania. Nie rozwiąże to problemu upublicznianych powszechnie nagrań, może bowiem doprowadzić jedynie do mniej lub bardziej skutecznych prób anonimizacji nagranych osób (np. poprzez zamazanie twarzy).
- **Szerokie i niedostatecznie precyzyjne uprawnienia policji i innych służb**
Zgodnie z projektem policja i inne służby będą miały niemal nieograniczony dostęp do nagrań z monitoringu prowadzonego przez inne podmioty (również z możliwością sporządzania kopii), a także możliwość bieżącego korzystania ze wszystkich systemów, również prywatnych.
- **Brak organu kontrolnego**
Projekt nie zawiera mechanizmów weryfikacji zgodności działania monitoringu z prawem. Żaden pomiot nie będzie miał możliwości bieżącej kontroli respektowania ograniczeń, żądania przywrócenia stanu zgodnego z prawem czy nakładania kar finansowych. Projekt przewiduje jedynie sankcje karne, które mogą być równie represyjne co nieskuteczne.
- **Słaba pozycja osób monitorowanych**
Dzięki wprowadzeniu nowego prawa osoba monitorowana dowie się tylko, kto ją obserwuje, ale poza tym jej sytuacja nie ulegnie poprawie – nie będzie mogła uzyskać dostępu do nagrań ani poskarżyć się na nadmierne ograniczenie swojej prywatności.

WIĘCEJ O MONITORINGU WIZYJNYM:

---

1. **Życie wśród kamer. Przewodnik**, <http://zycie-wsrod-kamer.panoptykon.org/>.
2. **Monitoring wizyjny w życiu społecznym. Raport z badań [PDF]**, http://www.panoptykon.org/files/monitoring-wizyjny-w-zyciu-spoecznym_raport-z-badan.pdf.
3. **Stanowisko Fundacji Panoptykon dotyczące projektu założeń ustawy o monitoringu wizyjnym [PDF]**, http://panoptykon.org/sites/panoptykon.org/files/panoptykon_msw_zalozenia_cctv_opinia_20.01.2014.pdf.